

АНГЛОМОВНІ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ ЯК ЗАСІБ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНІЙ МОВІ

*Чередніченко Галина Анатоліївна,
кандидат педагогічних наук, доцент
Шапран Людмила Юліївна, доцент
Куниця Людмила Іванівна, доцент*

Національний університет харчових технологій

Постановка проблеми. В сучасних умовах розширення євроінтеграції зростає необхідність підготовки кваліфікованих фахівців із високим рівнем володіння іноземною мовою у професійній галузі. Метою професійного спрямування навчання іноземній мові є формування необхідних фахових знань певної термінологічної лексики та вміння користуватися ними в межах своєї професійної діяльності. Обмежений час на вивчення іноземних мов у немовному вищому навчальному закладі примушує викладача використовувати найбільш ефективні методи та засоби навчання. Одним з таких засобів є англомовні інтернет-ресурси.

Аналіз досліджень і публікацій. Дослідження проблеми використання інтернет-ресурсів у навчальному процесі можна знайти у роботах П. Г. Асоянц, О.С. Синекон, С.В. Вадаської та Н.Ю. Дроздович, М.А. Полегонько, Тищенко, Kim H. Veltman та багато інших. Дослідники відмічають, що використання інтернет-ресурсів сприяє формуванню та розвитку комунікативної компетенції, підвищенню мотивації вивчення мови та є невичерпним джерелом навчального матеріалу. Серед переваг використання Інтернет-ресурсів для вивчення іноземної мови професійного спрямування дослідники також відмічають розвиток у студентів здатності творчої інформаційної взаємодії, що впливає на ефективне вивчення іноземної мови, вони мають змогу проводити спільну роботу над проектами. Але важливим є поєднання новітніх методів навчання з

традиційними, що підвищує ефективність навчального процесу.

Мета статті – показати можливості використання матеріалів інтернет-ресурсів на заняттях з англійської мови у немовному навчальному закладі.

Виклад основного матеріалу. Основні засоби електронні комунікації, які можна розглядати як засоби навчання і виховання та використовувати в процесі навчання іноземної мови, можна розділити на дві групи: 1) засоби синхронної комунікації (synchronous communication tools) і 2) засоби асинхронної комунікації (asynchronous communication tools) [1].

Основні переваги застосування засобів електронної комунікації можна поділити на три групи. *Організаційні:* зручності, пов'язані з можливістю працювати над навчальним матеріалом у вільний час і в будь-якому місці, де можна вийти в Інтернет; можливість синхронної та асинхронної комунікації з викладачем та іншими студентами; простота використання.

Психолого-педагогічні: можливість реалізації нелінійних, гнучких концепцій навчання; індивідуалізація процесу навчання (індивідуальний темп, завдання за вибором, облік індивідуальних інтересів та схильностей); інтерактивність процесу навчання; можливість розробки електронних курсів, що побудовані на модульній основі; мультимедійність процесу навчання (використання не лише текстових, гіпертекстових, графічних матеріалів, але і аудіо-, відеофайлів, анімації; активність усіх каналів сприйняття інформації завдяки мультимедійності; можливість поєднувати індивідуальні та групові завдання; можливість організації групової роботи в асинхронному режимі.

Соціальні: забезпечення ширшого доступу до освітніх послуг; студенти отримують можливість доступу через Інтернет до електронних курсів з будь-якого місця, де є вихід у глобальну інформаційну мережу; гнучкість навчання – тривалість, послідовність вивчення навчального матеріалу, можливість самостійного вибору відповідно до власних можливостей та потреб; відкритість процесу навчання; значне здешевлення освітніх послуг, нижчі ціни на

одержання навчально-методичної літератури через Інтернет; здійснення навчання на робочому місці, вдома, в дорозі з використанням мобільного Інтернету; можливість розвитку та самовдосконалення відповідно до вимог часу (використання сервісів Веб 2.0, Веб 3.0 та ін.); здійснення об'єктивної оцінки знань.

Засоби синхронної комунікації – це інтернет засоби, що дозволяють спілкуватися в режимі реального часу (чат, відео чат та аудіо чат). Прикладами таких засобів , що надають можливість синхрон спілкування за допомогою чату та голосового зв'язку , є Skype і Yahoo Messenger : <http://messenger.yahoo.com/> <http://skype.com/> .

Користувачі Yahoo messenger with voice і Skype мають можливість встановити миттєву голосовий зв'язок з абонентом, що перебуває в будь-якій точці земної кулі за наявності у нього даних програм (або подзвонити на звичайний стаціонарний телефон) , або спілкуватися за допомогою письмового чату. Існує також можливість підключення та використання вебкамери.

Можна створити свій список друзів і запрошувати їх у чат один -на- один або організувати конференцію , так званий груповий чат. А можна , задавши параметри шуканого співрозмовника (вік, стать , місце проживання , рідна мова , інтереси та ін), знайти друзів для спілкування в кіберпросторі.

Дані чат платформи, які використовуються в педагогічних цілях, відкривають нові можливості у викладанні іноземної мови. Використовуючи чат і голосовий зв'язок , можна :

- проводити уроки- проекти зі студентами з інших країн ;
- обговорювати теми з гостем - представником іншої країни, що є компетентним у тій чи іншій галузі наукового знання ;
- пропонувати кардинально нові, нестандартні завдання. Наприклад , для встановлення першого мовного контакту студента і носія мови , задавши параметри шуканого співрозмовника, запропонувати: «Використовуючи

програму, знайдіть співрозмовника в такій-то (визначається залежно від досліджуваного мови і цілей викладача) країні. Дізнайтеся його ім'я , інтереси , тощо. Розкажіть про себе ... та ін. » ;

- функція архівації тексту чату дозволяє по закінченні спілкування аналізувати чатлог (Chatlog) з точки зору граматики, лексики, пунктуації, стилістики, мовних помилок та ін. і на цій основі вибудовувати нові види завдань.

Інтеграція Skype і Yahoo Messenger у навчальний процес дозволяє більш ефективно вирішувати цілий ряд дидактичних завдань на уроці :

- формувати й удосконалювати навички читання , письма, говоріння та аудіювання ;
- формувати й удосконалювати уміння діалогічного висловлювання ;
- поповнювати словниковий запас, як активний, так і пасивний, лексикою сучасної іноземної мови;
- знайомити студентів з соціокультурними реаліями , що вивчається (мовний етикет , особливості мовної поведінки , особливості культури , традицій країни досліджуваної мови);
- формувати в студентів стійку мотивацію іншомовної діяльності .

Засоби асинхронної комунікації - це інтернет засоби, що дозволяють обмінюватися інформацією із затримкою в часі (форуми , електронна та аудіо пошта , сайти , блоги , вікі ...) [1].

Зупинимося докладніше на можливостях використання такого інтернет-ресурсу як сайт, а саме сайт Food-info [4], який створено з метою надання всебічної інформації про харчові продукти як широкому колу споживачів, так і спеціалістам у галузі харчової науки та промисловості. Сайт розроблено та підтримується Вагенінгенським університетом (Нідерланди), який є провідним вищим навчальним закладом у галузі харчової науки. Навчання в цьому закладі здійснюється англійською мовою. Для підготовки матеріалів сайту залучаються

спеціалісти у галузі харчових наук з всього світу. Сайт має такі розділи «Запитання і відповіді», «Харчові продукти», «Е-числа», тематичні статті про харчування та є невичерпним джерелом автентичної інформації та самостійної роботи студентів під час навчання іноземній мові фахового спрямування.

Одним з перших завдань є читання статей сайту за певною тематикою з подальшим обговоренням на занятті. Студенти отримують завдання знайти певну інформацію на сайті та підготувати питання за цією тематикою. На занятті відводиться час для дискусії, якщо рівень володіння мовою є достатнім, або для читання відібраних текстів та опрацювання відповідної лексики на початковому етапі вивчення мови професійного спрямування. Наступним завданням є реферування текстів певної тематики, які студенти можуть знайти на сайті. Для розвитку комунікативних навичок може слугувати така важлива функція сайту, як можливість задати питання фахівцям з відповідної тематики. Всі питання та відповіді розміщуються у спеціальному розділі. Це також надає можливість зробити аналіз питань з того чи іншого напрямку. Студенти також отримують завдання зробити доповіді-презентації з використанням матеріалів сайту. Працюючи з сайтом викладач має можливість здійснювати диференційований підхід до студентів, врахувати їх здібності, інтереси та рівень володіння іноземною мовою, розвивати навички читання та письма, самостійної та проектної роботи.

Дуже ефективно в навчанні іноземним мовам використовувати блоги. Спочатку блоги розглядалися як особисті щоденники, їх педагогічний потенціал був оцінений пізніше. Блоги як самостійна інтернет-технологія є основним "майданчиком" для розміщення навчального матеріалу викладачем і виконання завдань студентами. Це мультимедійна технологія: в блогах можна розміщувати тексти, гіперпосилання, фотографії, аудіофайли, відеофайли. Для студентів блог – свого роду мультимедійний зошит, в якому вони представляють виконані завдання, своє осмислення вивченого матеріалу. Цей

"зошит" бачить не лише викладач, але і інші студенти. Усі учасники навчального процесу можуть бачити і коментувати роботи один одного. Використання блогів забезпечує велику гнучкість навчального процесу, інтенсивну взаємодію між викладачем і студентами, а також між самими студентами, відкритість, обґрунтованість оцінки результатів, мобільність і оперативність обміну інформацією. Блоги в навчальному процесі бувають 3-х видів: блог студента, блог викладача і блог групи.

Блог студента можна використовувати:

- як особистий простір для створення портфоліо письмових робіт англійською мовою; (Так наприклад, створення проекту "Новини факультету" можна використовувати сайт газет DailyTelegraph, щоб ознайомити студентів із структурою статті, наступний етап - написання новин про школу і публікація їх в блозі.
- Для створення проекту «Біографія»: студенти вчаться писати біографію, спочатку користуючись підручником, вивчаючи структуру жанру, нові слова, організацію бібліографічного нарису. Потім, використовуючи матеріали сайту <http://www.biography.com/>, студенти складають біографії відомих людей, і знову-таки публікують роботи в блозі групи.
- для ведення журналу з індивідуального домашнього читання;
- для фіксації самостійної роботи з аудіювання.

Блог викладача - можливість публікувати:

- посилання на додатковий матеріал (аудіо, відео, статті, онлайн-тести) з пройдених тем;
- методичні вказівки і рекомендації студентам.

Блог групи - публікація робіт студентів для широкої аудиторії, що:

- робить роботу більш значимою;
- дозволяє студентам знайомитися з роботами інших;
- дозволяє викладачеві накопичувати зразки робіт;

вказуватив коментарях наперевагита недоліки роботи.

Серед блогів виділяють особливий тип – аудіо блоги або так звані подкасти (від англ. Podcast або Podcasting) . Англійське слово Podcast сталося від слів і - Pod (MP 3 плеєр) і broadcast (радіомовлення , трансляція) .

Подкастинг – дуже актуальна інтернет-технологія, саме з метою навчання іноземним мовам. Вона являє собою синтез переваг радіо та інтернету, це процес створення аудіо-та відеофайлів (подкастів), які, як правило, характеризуються періодичністю видання. Аудіювання - найважливіша частина навчання іноземним мовам. Подкасти дають можливість підійти до її організації по-новому. Тематика подкастів надзвичайно різноманітна. Викладач не «прив'язаний» до аудіо додатку до підручника. Багато викладачів працюють з актуальними новинами. Їх можна прочитати в газеті або послухати по телебаченню і радіо. Але тепер новини, опубліковані на сайтах у форматі радіопередачі, можна і читати, і слухати. При цьому не треба записувати теле- чи радіопередачу, щоб мати можливість прослухати її багаторазово, адже подкаст можна «прокручувати» скільки завгодно.

У навчальному процесі можна використовувати не лише готові подкасти. Їх можна створювати самим, керуючись специфікою цілей навчання навчальних груп.

Висновки. У сучасних умовах розвитку суспільства питання формування навичок володіння іноземною мовою професійного спрямування є дуже важливим. Для цього необхідно підвищувати мотивацію студентів, навички самостійної роботи, комунікативні здібності, для чого на заняттях з іноземної мови у немовних вищих навчальних закладах доцільно використовувати різні англійськомовні інтернет-ресурси.

Актуальні напрями подальшої розробки окресленої проблеми. Використання у навчальному процесі інтернет-ресурсів продемонструвало доцільність та ефективність таких видів роботи. Подальша розробка методики

використання фахових англомовних інтернет-ресурсів, таких як професійні сайти, та розробка системи вправ є актуальними та необхідними під час вивчення іноземних мов у немовних вищих навчальних закладах на різних рівнях володіння іноземною мовою.

Резюме. В статті розглянуто класифікація засобів електронної комунікації, які можна використовувати в навчальних цілях, їх основні переваги. Показано застосування англомовних інтернет-ресурсів на заняттях з англійської мови на прикладі використання сайтів, блогів, подкастів. **Ключові слова:** інтернет-ресурс, освіта, іноземна мова.

Резюме. В статье рассматривается классификация средств электронной коммуникации, которые можно использовать в учебных целях, их основные преимущества. Показано использование англоязычных интернет-ресурсов на занятиях по английскому языку на примере сайтов, блогов, подкастов. **Ключевые слова:** интернет-ресурс, образование, иностранный язык.

Summary. The article discloses classification of electronic communication means, which can be used for educational purposes, their main advantages. It shows the use of English-language online resources for English classes for example, websites, blogs, podcasts. **Key words:** internet, education, approach, foreign languages

Література:

1. Асадуллина Л.И., Диденко А.В. Средства электронной коммуникации в обучении иностранному языку. Филологические науки. Вопросы теории и практики. Тамбов: Грамота, 2010. № 1 (5): в 2-х ч. Ч. II. С. 14-17. [Електронний ресурс] – Режим доступу: Адрес журнала: www.gramota.net/editions/2.html
2. Асоянц П. Г., Синекон О. С. Використання інтерактивних технологій з комп'ютерною підтримкою для навчання англійської мови студентів-майбутніх

інженерів // VII Міжнародна науково-методична конференція «Вища технічна освіта: проблеми та перспективи розвитку в контексті Болонського процесу», 21-22 вересня 2007 року. – К.: НТУУ «КПІ», 2007. – С. 245-246.

2. Вадаська С. В., Дроздович Н. Ю. Переваги використання інтернет-ресурсів для вивчення іноземної мови професійного спрямування [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://confesp.fl.kpi.ua/node/101>

3. Синєкоп О. С. Блог як складова інтерактивного навчання англомовного письма у вищій технічній школі : тези доповідей III Міжнар. наук. конф. “Навчання загальноосвітньої та ділової англійської мови у Східній Європі: для чого та як?”, Дніпропетровськ, 15–16 трав. 2009 р. / Дніпропетровський університет економіки та права. – Дніпропетровськ: Видавництво ДУЕП «Нова ідеологія», 2009. – С. 148-150.

4. Тищенко М. А. Використання сучасних освітніх технологій в процесі навчання іноземній мові професійного спрямування [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://confesp.fl.kpi.ua/node/980>– Заголовок з екрану (дата звернення 30.11.2011).

5. Матеріали сайту Food-Info.net – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://food-info.net>